

Національна академія наук України

ІНСТИТУТ ТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ
(ІТМ НАНУ І ДКАУ)

49005 г. Днепр-5, ул. Лешко-Попеля, 15;
телефон (056) 372 06 50; факс (056) 372 06 40; Е-mail: office.itm@nas.gov.ua

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
в Інституті технічної механіки
Національної академії наук України і Державного космічного агентства України

Дніпро 2020

1. РОЗРОБЛЕНО

відділом системного аналізу та проблем керування Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України

ВНЕСЕНО

відділом системного аналізу та проблем керування Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом директора ІТМ НАНУ і ДКАУ № 17-ОД від 30.06.2020 р. на підставі рішення вченої ради Інституту від 30.06.2020 р., протокол № 4.

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості науково-освітньої діяльності і регулює організацію освітнього процесу в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України (далі – Інститут).

1.2. Освітній процес в Інституті – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

1.3. Положення розроблене на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», Статуту Інституту, Колективного договору, інших локальних нормативно-правових актів.

2. Основні терміни, поняття та їх визначення

академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншій науковій установі (закладі вищої освіти) на території України чи поза її межами;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності наукової установи за цією програмою на предмет:

- відповідності стандарту вищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії (здобувачі освіти) – особи, які навчаються у науковій установі на третьому рівні вищої освіти з метою здобуття кваліфікації і ступеня доктора філософії;

індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється науковою установою у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у науковій установі через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання

(компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;

спеціалізація – складова спеціальності, що визначається науковою установою та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів післядипломної освіти;

спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

3. Учасники освітнього процесу

3.1 Категорії учасників освітнього процесу:

- наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники;
- здобувачі освіти та інші особи, які навчаються в науковій установі.

3.2. Наукові працівники – це особи, які за основним місцем роботи в науковій установі провадять наукову (науково-технічну), методичну та організаційну діяльність

3.3. Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у науковій установі або у закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність.

3.4. Педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність.

3.5. Здобувачами освіти є аспіранти. Аспірант – особа, зарахована до наукової установи для здобуття ступеня доктора філософії.

3.6. Інші особи, які навчаються в науковій установі – особи, які

професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи та за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми і публічного захисту дисертації у спеціалізованій Вченій раді мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою.

3.7. Права і обов'язки учасників освітнього процесу визначені чинним законодавством України.

4. Рівні та ступені вищої освіти

4.1. В аспірантурі Інституту здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні за відповідними освітньо-науковими програмами.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає дев'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

4.2. Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою Вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій Вченій раді

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі.

Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій Вченій раді.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії в аспірантурі Інституту становить 30 – 60 кредитів ЄКТС.

5. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

5.1. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у науковій установі через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

5.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою інституту для кожної спеціальності. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

5.3. **Освітньо-наукова програма** – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії.

5.4. Освітньо-наукова програма аспірантури Інституту включає не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (не менше 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (4 – 6 кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (не менш як 6 кредитів ЄКТС);

- набуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською

або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (6 – 8 кредитів ЄКТС).

5.5. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання з іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

5.6. **Навчальний план** – нормативний документ, який складається на підставі освітньо-наукової програми і містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30 – 60 кредитів ЄКТС), послідовність їх вивчення, обсяг і форми проведення навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

5.7. **План навчального процесу** включає обов'язкові навчальні дисципліни і дисципліни вільного вибору аспіранта.

5.8. **Обов'язкові навчальні дисципліни** – не більше 75% від загального обсягу навчального навантаження аспіранта (їх перелік, обсяги визначаються стандартами вищої освіти, вимогами МОН України у межах відповідної спеціальності та включається у план навчального процесу підготовки здобувачів у повному обсязі).

5.9. До обов'язкових навчальних дисциплін відносяться дисципліни циклу загальної підготовки (які забезпечують мовні, загальнонаукові компетентності та які забезпечують універсальні навички дослідника), професійної підготовки (дисципліни з набуття глибинних знань зі спеціальності), практичної підготовки (дослідницька практика).

5.10. Блок обов'язкових навчальних дисциплін містить інформацію про навчальні курси з вказаними кредитами ЄКТС і навчальними годинами, дані про кількість і форми семестрового контролю, загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час, час, відведений на самостійну навчальну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

5.11. **Обсяг дисциплін за вибором аспіранта** повинен становити не

менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником освітньої програми.

5.12. Погоджений у встановленому порядку оригінал навчального плану зберігається у відділі науково-технічної інформації і організації наукових досліджень (ВНТІ і ОНД).

5.13. Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який затверджує **заступник директора Інституту з наукової роботи**. Робочий навчальний план складається на підставі навчального плану на наступний навчальний рік з урахуванням пропозицій аспірантів щодо вибіркового навчальних дисциплін. Робочі навчальні плани складаються та уточнюються **до 1 листопада поточного року**.

5.14. **Індивідуальний навчальний план** здобувача ступеня вищої освіти доктор філософії формується аспірантом на основі освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури, погоджується з керівником освітньо-наукової програми та затверджуються Вченою радою Інституту протягом **двох місяців** з дня зарахування особи до аспірантури.

5.15. Індивідуальний навчальний план аспіранта містить перелік обов'язкових та вибіркового дисциплін відповідно до навчального плану підготовки доктора філософії за обраною спеціальністю. Вибіркові дисципліни обираються аспірантом з альтернативного списку предметів **до 1 листопада навчального року**, що передуює навчальному року, у якому розпочинається вивчення вибіркового дисциплін, за відповідною заявою, яка подається до ВНТІ і ОНД Інституту (Додаток 1). Ці дисципліни включаються до робочого навчального плану підготовки здобувачів ступеня доктора філософії залежно від вибору аспірантів.

5.16. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Інституту, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших наукових установ або закладів вищої освіти.

5.17. Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується Вченою радою інституту.

5.18. Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Інституту.

5.19. Реалізація індивідуального навчального плану здобувача освіти здійснюється у період часу, що не перевищує нормативний термін навчання.

5.20. Відповідальним за виконання індивідуального навчального плану є здобувач освіти.

5.21. Результати виконання аспірантом освітньої складової навчального плану затверджуються Вченою радою інституту.

5.22. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача освіти здійснює науковий керівник, керівник освітньо-наукової програми та ВНТІ і ОНД Інституту.

6. Організація освітнього процесу

6.1. Мова викладання. Мовою викладання в аспірантурі Інституту є державна мова – українська.

6.2. Навчання в аспірантурі Інституту здійснюється за такими формами: очна (денна).

6.3. Очна (денна) форма здобуття освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Дистанційна форма здобуття освіти - це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. В Інституті така форма здобуття освіти не використовувалась.

6.4. **Формами організації освітнього процесу з підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі Інституту**

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- дослідницька практика;
- контрольні заходи.

6.5. **Основними видами навчальних занять є:**

6.5.1. Лекція – логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу. Лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лекційні заняття проводяться лекторами – провідними та старшими науковими співробітниками Інституту.

6.5.2. Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувач під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні досліди з

метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни;

6.5.3. Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань;

6.5.4. Консультація – вид навчального заняття, на якому аспірант отримує відповіді від викладача на конкретні питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування;

6.5.5. Час, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається нормами часу для планування і обліку навчальної роботи наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників.

6.8. Самостійна робота аспіранта:

6.8.1. Самостійна робота аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять;

6.8.2. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта, відведеного для вивчення конкретної дисципліни;

6.8.3. Зміст самостійної роботи аспіранта щодо вивчення конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача;

6.8.4. Самостійна робота аспіранта забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні посібники та методичні матеріали, конспекти лекцій викладача тощо;

6.8.5. Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни, для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, вноситься на поточний чи підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять;

6.8.6. Окремим видом самостійної роботи студентів є індивідуальні завдання.

6.9. **Дослідницька практика** в науковій установі є компонентом

професійної підготовки до наукової діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення наукової та науково-методичної роботи. В Інституті дослідницька практика включає дослідну практику і наукову діяльність

6.9.1. Терміни проходження практики визначаються графіком навчального процесу. Загальний обсяг годин практики становить 90 годин, що відповідає 3 кредитам ЄКТС.

Робоча програма дослідницької практики узгоджується на семінарі наукового підрозділу Інституту, за яким закріплений аспірант, та затверджується заступником директора Інституту з наукової роботи.

6.9.2. Мета, завдання і зміст дослідницької практики визначається робочою програмою дослідницької практики.

6.9.3. Організатором дослідницької практики аспіранта є науковий підрозділ Інституту, за яким закріплений аспірант.

6.9.4. Базою для проходження дослідницької практики є науковий підрозділ Інституту, за яким закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти практику в аналогічних підрозділах інших наукових установ або на аналогічних кафедрах закладів вищої освіти.

6.9.5. Загальне керівництво дослідницькою практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- контролює роботу практиканта, вживає заходів щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук про проходження практики.

6.9.6. Розрахунок норм часу на керівництво практикою визначається рішенням Вченої ради інституту.

6.9.7. Інформація про вид практики, її терміни, кількість кредитів ЄКТС, місце проходження заноситься до індивідуального навчального плану аспіранта.

6.9.8. За підсумками проходження дослідницької практики аспірант подає до ВНТІ і ОНД Інституту:

- 1) Загальний звіт про проходження практики разом з відгуком наукового керівника встановленого зразка (Додаток 2);
- 2) Витяг з протоколу семінару наукового підрозділу Інституту, за яким закріплений аспірант, про затвердження звіту.

Зазначена документація зберігається в особовій справі аспіранта і розглядається під час його звіту за навчальний рік.

6.9.9. Підведення підсумків за практику вноситься в заліково-

екзаменаційну відомість.

6.9.10. Аспіранти, які проводять дослідження за трудовою угодою в межах робочих планів наукового підрозділу Інституту, за яким закріплений аспірант, звільняються від дослідницької практики та атестуються науковим підрозділом на основі наданої звітної документації.

6.10. **Контрольні заходи** включають поточний, підсумковий і семестровий контроль.

6.10.1. Поточний контроль здійснюється викладачами за всіма видами аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки аспірантів до виконання конкретної роботи. Його основна мета – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та аспірантами у процесі навчання, здійснення управління навчальною мотивацією аспірантів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і аспірантом – для планування самостійної роботи.

6.10.2. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються керівником освітньо-наукової програми.

6.10.3. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі та/або на окремих його етапах з кожної навчальної дисципліни.

6.10.4. **Семестровий** контроль з певної дисципліни проводиться у формі **семестрового** заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом або індивідуальним навчальним планом аспіранта.

6.10.5. Загальне оцінювання засвоєння аспірантом навчального матеріалу з кожної дисципліни здійснюється за 100 – бальною шкалою. Якщо дисципліна вивчається протягом 2-х і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах 100-бальної шкали, а підсумкова – визначається як середня зважена оцінка.

6.10.6. Виконання аспірантом усіх видів навчальної діяльності, що зазначені в навчальній програмі є обов'язковим.

7. Наукова робота

7.1. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

7.2. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового

завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

7.3. Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

7.4. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначається зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом часу підготовки в аспірантурі.

7.5. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується Вченою радою інституту протягом **двох місяців** з дня зарахування здобувача до аспірантури.

7.6. Невід'ємним складовим елементом індивідуального плану наукової роботи аспіранта є Проект дисертаційного дослідження (Далі – Проект).

7.6.1. Проект повинен мати чітку структуру:

- вступ, який містить обґрунтування наукової актуальності теми; виклад мети, дослідницьких запитань, об'єкту, предмету, плану дослідження; критичний огляд джерел та літератури, які стосуються тематики дослідження; аргументований виклад наукової новизни результатів дослідження, його теоретичну базу, ступінь інтердисциплінарності;

- опис гіпотези дослідження та методів його реалізації. Бажано навести один або кілька прикладів застосування пропонованих методів на конкретному фактологічному матеріалі. Висновки дослідження мають бути розкриті через постановку і аргументацію проблем, які будуть вирішуватися аспірантом у дослідженні;

- попередній опис структури дослідження із акцентуванням головних питань, що будуть розглядатися. Кожному планованому розділу має бути присвячено не менше двох сторінок проекту. Структура посилань у тексті підрядкова, наскрізна;

- календарний план проведення дослідження, підписаний аспірантом.

7.6.2. Технічні вимоги до Проекту:

- обсяг тексту проекту повинен становити від 20 до 30 тисяч знаків (разом з переліком джерел і літератури);

- оформлення титульної сторінки – див. (Додаток 3).

7.6.3. Проект зберігається в особовій справі аспіранта.

7.6.4. Захист Проекту відбувається на семінарі наукового підрозділу Інституту, за яким закріплений аспірант, в межах звіту аспіранта за перший рік

навчання у терміни визначені науково-організаційним підрозділом, за порядком, визначеним керівником освітньо-наукової програми.

7.7. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання аспірантом і використовується для оцінювання успішності запланованої роботи. Невиконання освітньої та/або наукової складових є підставою для відрахування аспіранта.

8. Атестація здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні

8.1. За весь термін навчання аспірант два рази на рік (посеместрово) звітує про виконання індивідуальних планів навчальної та наукової роботи на семінарі (засіданні) відповідного відділу і щорічно атестується науковою комісією Вченої ради Інституту, додаючи письмовий звіт установленої форми (Додаток 4).

8.2. Позитивна оцінка звіту аспіранта є підставою для переведення його на наступний рік навчання рішенням вченої ради Інституту, яке вводиться в дію наказом директора Інституту.

8.3. Ступінь доктора філософії присуджується на підставі виконання освітньої та наукової складових програми.

8.4. Порядок попереднього розгляду дисертації на семінарі наукового підрозділу Інституту, за яким закріплений аспірант або, у разі потреби, на розширеному семінарі цього ж підрозділу, із залученням фахівців (за профілем виконаної дисертації) з інших підрозділів Інституту, інших наукових установ чи закладів вищої освіти, визначених порядком попереднього розгляду дисертацій в Інституті.

8.5. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою Вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

9. Системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення закладом вищої освіти якості освіти складається з процедур і заходів, передбачених нормами чинного законодавства, локальними нормативно-правовими актами та включає:

1) визначення системи принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

2) здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм, навчальних планів, оновлення й удосконалення навчально-методичного

забезпечення;

3) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;

4) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

5) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та кваліфікації;

6) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Інституту та здобувачів наукового ступеня доктора філософії;

7) забезпечення контролю за дотриманням здобувачами наукового ступеня доктора філософії принципів академічної доброчесності;

8) постійне оновлення і удосконалення навчально-методичного забезпечення;

9) впровадження інноваційних технологій та підходів в освітньому процесі.

Укладачі:

Додаток 1

Директору інституту технічної
механіки НАНУ і ДКАУ
члену-кор., д-р техн. наук, проф.
Пилипенку О. В.
аспіранта _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Освітній ступінь доктор філософії
Курс навчання _____
Форма навчання _____
(денна, очна)
Форма фінансування _____
(державна/комерційна)
Відділ _____
Шифр і назва спеціальності

ЗАЯВА

Прошу надати мені можливість вивчати такі вибіркові навчальні дисципліни:

Шифр навчальної дисципліни	Назва вибіркової навчальної дисципліни	Семестр, у якому планується вивчення дисципліни
<i>Назва циклу вибірових дисциплін</i>		

Дата _____

Підпис аспіранта _____

*Примітка: заява має бути написана аспірантом власноруч

**Національна академія наук України
Державне космічне агентство України
Інститут технічної механіки**

**Відділ, у якому навчається
аспірант _____**

**Звіт
з дослідної практики аспіранта**

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін проходження практики:

Загальний обсяг годин: _____

Керівник дослідної практики

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали)

Дніпро, 2020

ЗМІСТ

Звіт складається згідно завдань дослідної практики

1. Планування роботи аспіранта.
2. Участь в діяльності відділу, у якому навчається аспірант.
Обговорення питань на семінарі (засіданні) відділу.
3. Проведених досліджень з авторством або співавторством здобувача.
4. Опублікування статей у відповідних наукових журналах, а також доповіді, зроблені здобувачем на наукових конференціях.
5. Відвідування і аналіз лекцій викладачів Інституту.
6. Розробка конспектів навчальних занять аспіранта.
7. Складання плану власного професійного і особистісного розвитку.
8. Підготовка звітної документації і звіту за результатами практики.

Дата

Аспірант

Прізвище, ініціали

**Національна академія наук України
Державне космічне агентство України
Інститут технічної механіки**

Тема

проект дисертаційного дослідження
аспіранта
підпис

Науковий керівник
член-кор., д-р
техн.. наук,
професор
підпис

Дніпро, 2020

**Національна академія наук України
Державне космічне агентство України
Інститут технічної механіки**

ЗВІТ

Аспіранта _____

_____ року навчання

кафедри _____

Спеціальність _____

Форма навчання _____

Науковий керівник _____

1. Хід складання заліків (за весь період навчання):

№	Дисципліна	Дата	Оцінка	
			Кількість балів за 100 бальною шкалою	Значення оцінки
1.				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

2. Робота над дисертацією

Тема

дисертації _____

Заплановано розділів всього _____, на момент поточної атестації повинно бути розроблено розділів _____.

Які розділи розроблені (за весь період аспірантської підготовки), ступінь готовності кожного розділу

Наявність відставання, причини відставання

3. Виконання програми дослідної практики (назви дисциплін, які викладались, кількість годин)

Керівник

практики

назва відділу, у якому відбувалась практика

підпис

(прізвище, ініціали)

4. Участь у роботі конференцій, форумів, конгресів, симпозіумів (за весь період навчання):

5. Кількість публікацій (за весь період роботи над дисертацією):

всього: _____

у тому числі:

- статей, надрукованих у фахових виданнях _____
- статей, відправлених у фахові видання _____
- статей в іноземних виданнях _____
- статей, надрукованих у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus та (або) Web of Science _____
- авторських свідоцтв _____
- надрукованих тез доповідей на конференціях, семінарах тощо _____

Науковий керівник _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Аспірант

(підпис)

(прізвище та ініціали)

До звіту додається:

1. Розгорнутий витяг з протоколу семінару (засіданні) відділу.
2. Список публікацій за формою:

СПИСОК

наукових праць _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

№ п/п	Назва	Видавництво, журнал (назва, номер, рік) чи номер авторського свідоцтва	Кількість друкованих сторінок	Прізвища співавторів
-------	-------	--	-------------------------------	----------------------

Автор

(підпис)

(прізвище ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

(прізвище, ініціали)

3. Ксерокопії усіх публікацій за темою дисертації (перша, друга сторінки, зміст видання, текст статті) та довідки редколегій про прийняття статей до друку.
4. Оформлений індивідуальний план наукової роботи аспіранта та індивідуальний навчальний план аспіранта.